

Stödlinjen

Stödlinjens tertialrapport
1 maj– 31 augusti 2017

Sammanfattning

Under perioden 1/5-31/8 2017 registrerades totalt 1009 kontakter i Stödlinjens databas för uppföljning av kontakter. Kontakterna skedde via telefonsamtal (595; 59 %), via chattar (258; 26 %) och e-brev (156; 15 %), att jämföra med totalt 887 kontakter under samma period 2016, varav 484 i telefon, 234 via chatt och 169 med e-brev (55 %, 26 % respektive 19 %). Det totala antalet kontakter är således 13,8 % fler under andra tertiet 2017 jämfört med samma period 2016. Andelen kontakter via telefon ökade för 2017 till 59 % jämfört med 55 % för 2016, samtidigt som andelen chattar var stabil (26 % för både 2017 och 2016) och andelen e-brev sjönk något (från 19 % för 2016 till 15 % för 2017).

Vad gäller ålder på spelare som kontakter Stödlinjen via telefon och som uppgett sin ålder, är gruppen 25-34 år i likhet med tidigare år mest representerad. Samtidigt har andelen i den åldersgruppen gått ner till 38 % av alla samtal under andra tertiet för 2017, att jämföra med 53 % 2015 och 42 % 2016. Parallellt har en ökad spridning i de äldre kategorierna skett.

Vad gäller spelform som uppgetts som mest problematisk är andelen som uppgett kasinospel online 63 % för andra tertiet 2017, en markant ökning från 38 % för 2015 och en liten ökning i jämförelse med 2016, då siffran var 56 %.

Antalet personer som genomför screening för spelproblemets allvarsgrad på Stödlinjens webbplats ökade till 1280 under andra tertiet 2017, att jämföra med 922 respektive 566 personer under samma period 2016 och 2015, vilket innebär en ökning på två år med mer än dubbelt så många personer som screenat sig. Medelpoäng på Problem Gambling Severity Index (PGSI) var för andra tertiet 2017 13,2 (SD = 7,87), att jämföra med 13,7 (SD=8,05) för samma period 2016 och 14,84 (SD=7,32) för 2015. Detta innebär att av de som screenat sig 2017 hade 72 % tydliga spelproblem, att jämföra med 75 % för 2016 och 82 % för 2015.

Rapporten har sammanställts av Anne H Berman, projektledare för Stödlinjen, utifrån rådgivarnas inmatade uppgifter om alla kontakter med Stödlinjen.

Innehållsförteckning

<i>Sammanfattning</i>	2
<i>Bakgrund/begränsning</i>	3
<i>Resultat</i>	3
Samtal	3
Åldersfördelning för spelare	4
Chatt	5
E-brev	5
Spelformer	6
Screening	6
<i>Diskussion</i>	7

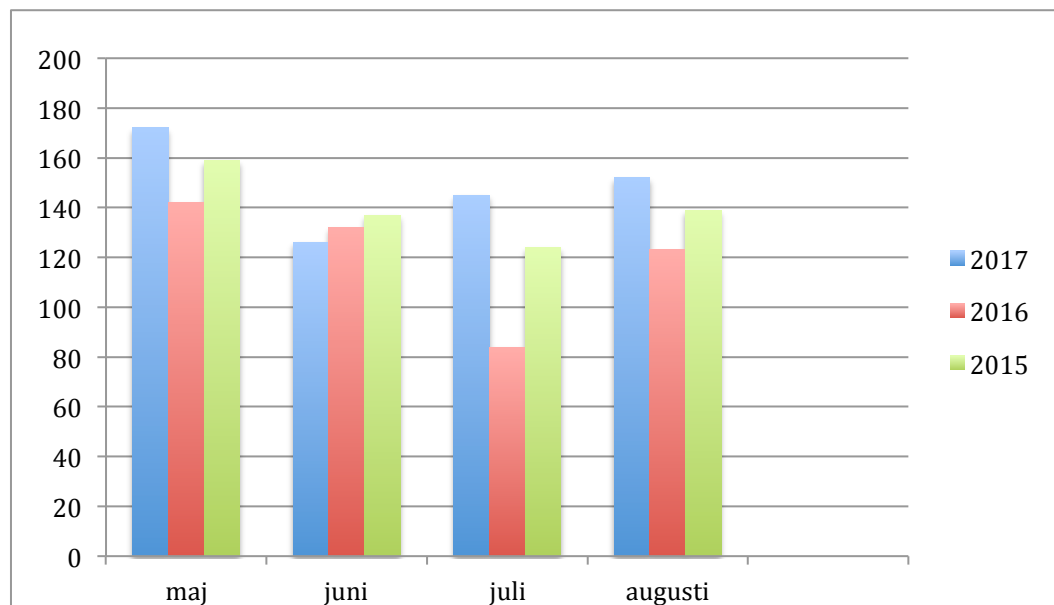
Bakgrund/begränsning

I denna rapport sammanfattas de inkommande kontakterna till den nationella Stödlinjen för spelare och anhöriga under perioden 1/5 – 31/8 2017. Fokus ligger på antal inkommande kontakter, köns- och åldersfördelning, spelformer som uppges vara problematiska och resultat från online screening. Jämförelser görs med samma period 2016 samt 2015.

Resultat

SAMTAL

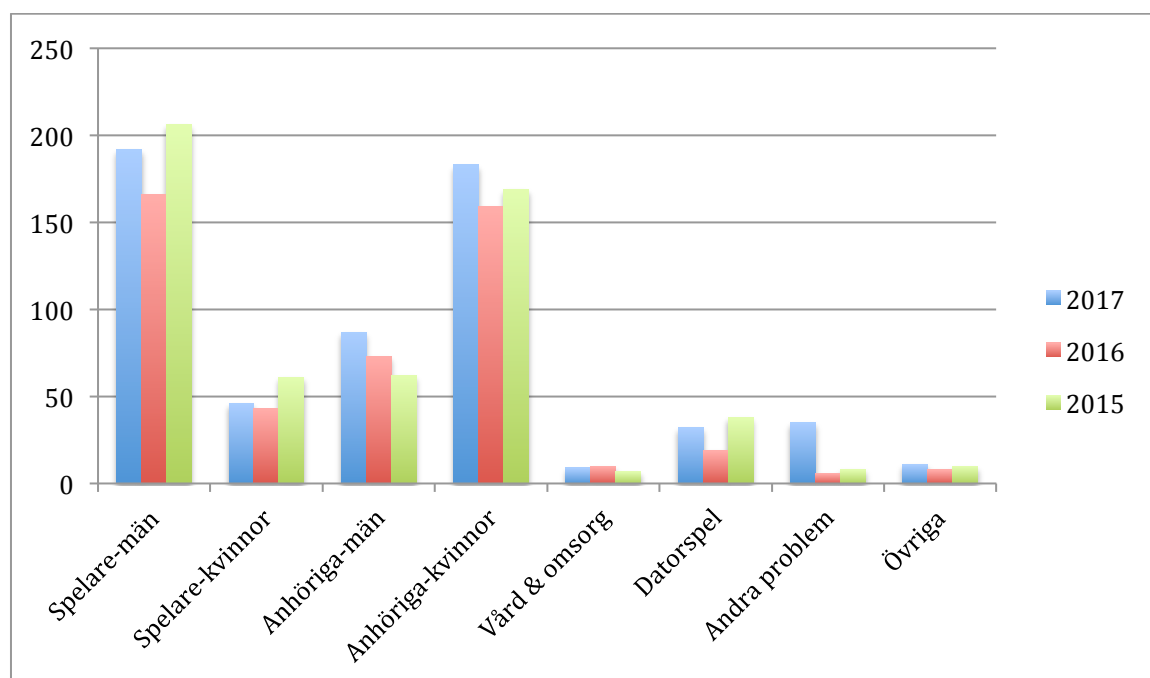
Under perioden 1/5 – 31/8 2017 registrerades 595 telefonsamtal under linjens öppettider, som är vardagar mellan 9 och 21. För årets andra tertial konstateras en uppgång i registrerade samtal till 595, från 485 för år 2016 respektive 561 för år 2015. Se figur 1 för antalet telefonsamtal per månad under de andra tertialen för åren 2015-2017.

Figur 1. Inkommande registrerade samtal per månad, i antal; totalt n=595 för 2017, n=485 för 2016 och n=561 för 2015.

Fördelningen av samtal utifrån kategorierna spelare, anhöriga, datorspel, vård och omsorg, andra problem respektive övriga visar att trenden med färre spelarsamtal och en ökad andel anhörigsamtal jämfört med tidigare år fortsätter. För perioden maj-augusti 2017 kom 40 % av alla registrerade telefonsamtal i databasen från spelare själva och 45 % från anhöriga till spelare. De resterande kontakterna benämns som "övriga" och var i kategorierna datorspel, vård och omsorg samt övriga. En jämförelse i fördelningen spelare/anhöriga från samma period under tidigare år visar 43 % spelare/48 % anhöriga för 2016 och 48 % spelare/41 % anhöriga för 2015. För 2017 fortsatte också andelen manliga anhöriga att öka medan andelen kvinnliga anhöriga ökade efter att tidigare ha minskat för 2016. Andelen samtal från "övriga" var 15 % för

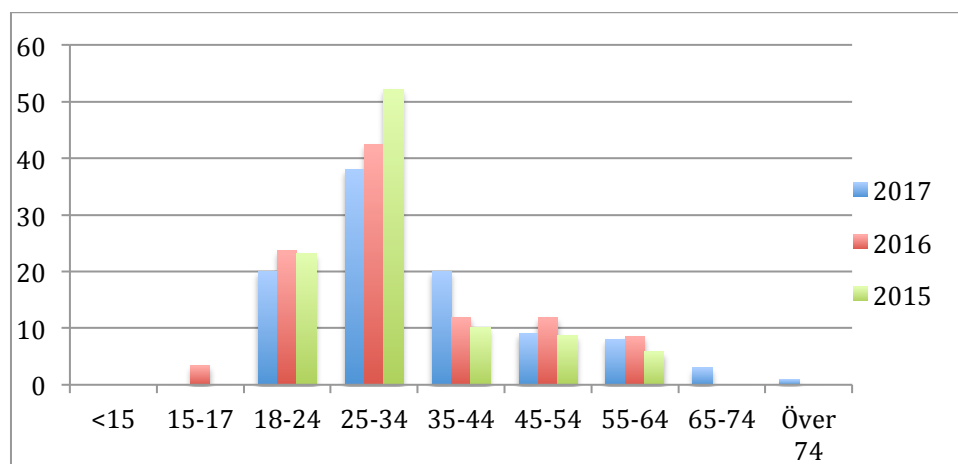
2017, 9 % för 2016 och 11 % för 2015. Figur 2 visar inkommande telefonsamtal per typ och kategori för de andra tertialen 2015-2017.

Figur 2. Inkommande telefonsamtal per kategori, i antal; totalt n=595 för 2017, n=484 för 2016 och n=561 för 2015.

ÅLDERSFÖRDELNING FÖR SPELARE

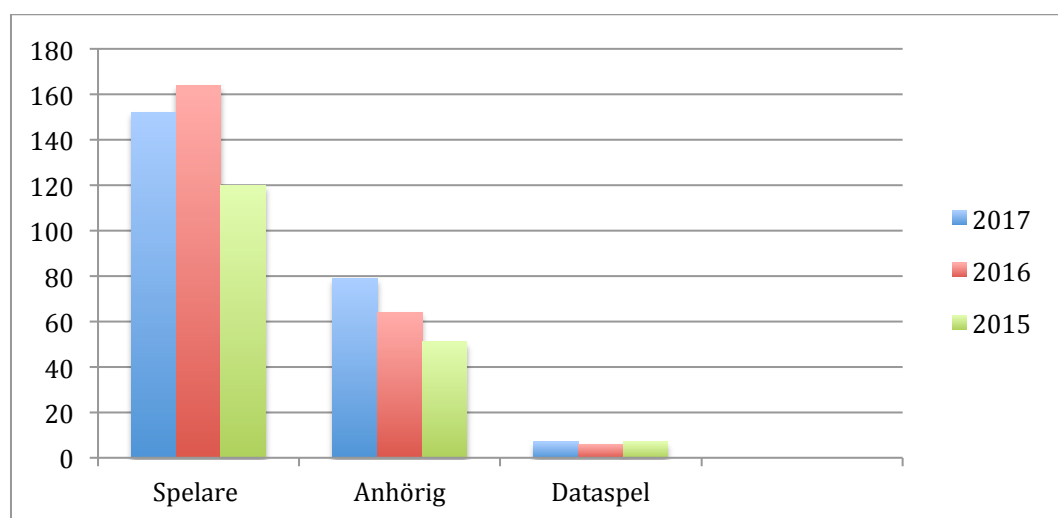
Åldersspannet 25-34 är alltjämt det mest representerade bland samtalen från spelare till Stödlinjen. Efter en ökning av kontakter inom detta åldersspann från 35 % 2014 till 53 % 2015, skedde en nedgång till 42 % av alla samtal under andra tertialet 2016 och en fortsatt nedgång till 38 % för andra tertialet 2017. Intressant är att notera en ökad spridning av personer som uppger sin ålder bland de äldre kategorierna, upp till över 74. Detta kan eventuellt bero på att inringande personer tillfrågas i större utsträckning om sin ålder, efter att Stödlinjens nya databas införts i början av 2017. Se figur 3 för det fullständiga åldersspannet bland inringande spelare som uppgav sin ålder, under de andra tertialen för åren 2015-2017.

Figur 3. Åldersfördelning för spelare, i andelar per ålderskategori (%). Totala antalet som uppgivit ålder var n=99 för 2017, n=59 för 2016 och n=69 för 2015.

CHATT

Under tiden mellan 1 maj och 31 augusti 2017 inkom 238 spelrelaterade chattar via Stödlinjens webbplats. Denna siffra är helt i paritet med antalet chattar under samma period för 2016. Stabiliteten följer på en tidigare ökning med 31,5 % jämfört med motsvarande period 2015. I figur 4 redovisas chattar från spelare och anhöriga, samt chattar som avsåg dataspel (såväl anhöriga som spelare). I chattkontaktorna är andelen spelare fortsatt högre än anhöriga men andelen anhöriga som väljer chatt som kontaktform börjar öka. Andelen spelare som chattade var 64 % för 2017, 70 % för 2016 och 67 % för 2015. Andelen anhöriga som chattade var 33 % för 2017, 27 % för 2016 och 29 % för 2015, där de återstående chattarna avsåg dataspel. Dessa förhållanden är att jämföra med telefonsamtal där spelare numera utgör en något mindre andel än anhöriga.

Figur 4. Fördelning av inkommande chattkontakter, i antal; totalt n=238 för 2017, n=234 för 2016 och n=178 för 2015.

Utöver chattar som avser spel kontaktas Stödlinjen av "relevanta" respektive "icke relevanta" andra chattar. Relevanta chattar omfattar kontakt från media, professionella, studenter som söker information till skolarbeten samt frågor om blockeringsprogram. Icke relevanta chattar omfattar test av chatt, "bus" chattar, personer som sökt spelbolag eller något helt annat. Under andra tertialet 2017 inkom 10 relevanta chattar och 7 icke relevanta chattar, att jämföra med för 2016 19 relevanta chattar och 10 icke relevanta chattar. Inga uppgifter om detta rapporterades för 2015 och tidigare år, varför ingen jämförelse görs.

E-BREV

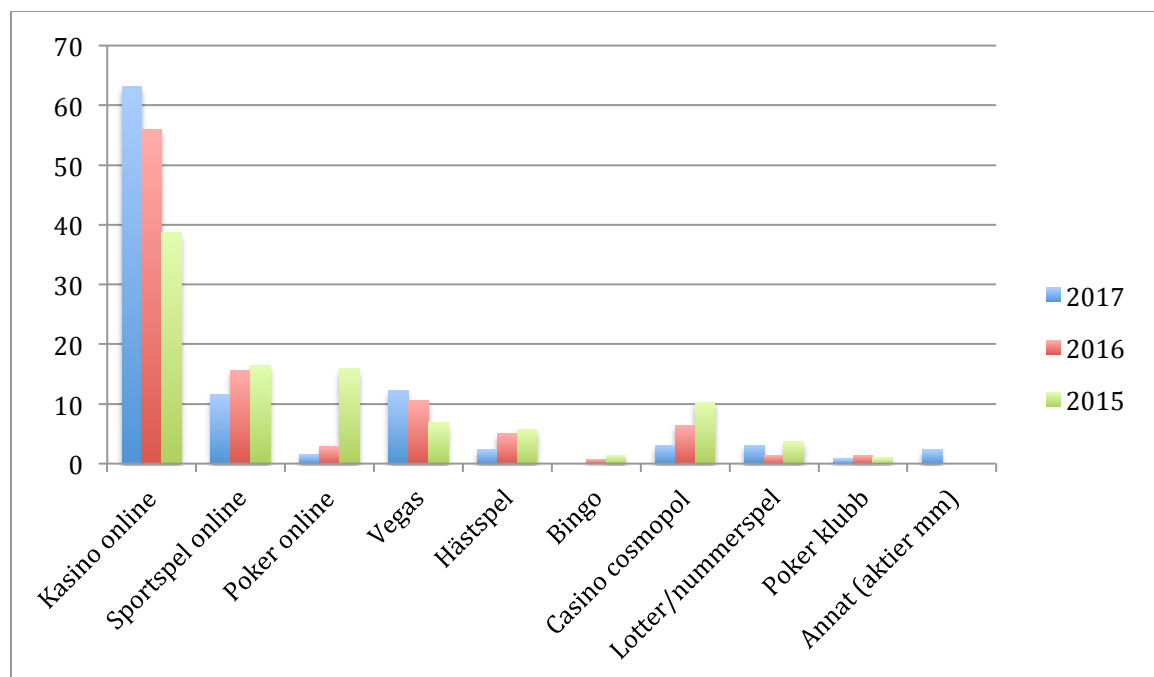
Under perioden 1 maj till 31 augusti 2017 inkom 156 e-brev via Stödlinjens webbplats, varav 87 kom från spelare och 29 från anhöriga, samt 11 från övriga; för 5 framkom det inte vem som kontaktade Stödlinjen och för 23 saknades uppgifter. Fokus för samtalet uppgavs för alla 156 e-breven, och 133 handlade om spel om pengar, 6 handlade om datorspel och 17 kategoriserades som "övriga" kontakter som till exempel avsåg utbildning eller övriga problemområden eller allmänna frågor. För 2016 var antalet e-brev ganska likt, med 169 e-brev varav 76 kom från spelare, 72 från anhöriga och 21 från övriga personer. Vad gäller fokus för samtalet handlade 134 e-brev om spel om pengar, 8 brev handlade om datorspel och 26 brev avsåg "övriga" kontakter. För samma

period 2015 inkom 78 e-brev, där 40 var från spelare och 16 från anhöriga, medan 2 handlade om datorspelade och 20 kategoriserades som "övriga" kontakter.

Sammanfattningsvis verkar andelen e-brev stabiliserats under 2016 och 2017 efter en dubblering jämfört med samma period 2015.

SPELFORMER

Under perioden 1/5 - 31/8 2017 registrerades 130 telefonsamtal med spelare där spelaren uppgav vilken spelform som är mest problematisk. Bland dessa var det 63 % som nämnde kasinospel online som den mest problematiska spelformen, följt av 12 % som uppgav Vegas, och 11,5 % som uppgav sportspel som den spelform som skapar mest problem för individen. De övriga 13,5 % var fördelade på poker, hästspel, Casino Cosmopol, lotter/nummerspel, samt pokerklubb. Figur 5 visar fördelningen för de olika spelformerna för andra tertialet 2017, jämfört med samma perioder för 2015 och 2016. Observera att dessa uppgifter avser enbart kontakter via telefonsamtal, inte chatt eller mejl.

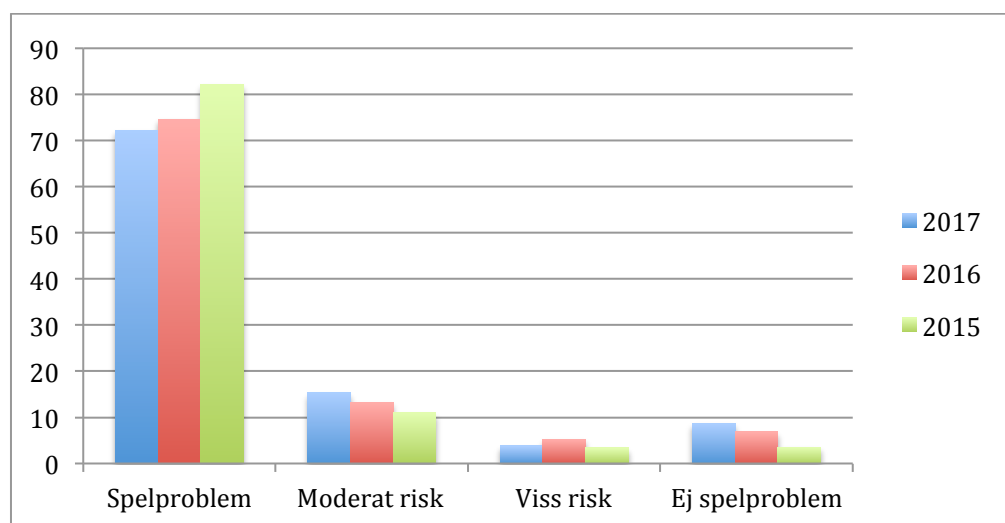

Figur 5. Primärt problemspel för telefonsamtal till Stödlinjen, i andelar per spelkategori; n=130 för 2017, n=141 för 2016 och n=176 för 2015.

SCREENING

Under perioden 1/5-31/8 2017 screenade sig 1280 individer med Problem Gambling Severity Index (PGSI) på Stödlinjens webbplats. Som jämförelse genomfördes screeningen 2016 under samma period av 922 personer och 2015 av 566 personer. Medelpoäng på Problem Gambling Severity Index (PGSI) var 13,2 (SD = 7,87), att jämföra med 13,7 (SD = 8,05) för 2016 och 14,84 (SD=7,32), för 2015. Majoriteten av de som screenar sig på Stödlinjens webbplats har således omfattande spelproblem (gränsen för spelproblem går vid 8 poäng), där 72,3 % av de som screenat sig 2017 hade tydliga spelproblem, att jämföra med 74,6 % respektive 82 % med tydliga spelproblem för 2016 och 2015. I figur 6 visas fördelningen utifrån de olika PGSI-kategorierna.

Andelen med tydliga spelproblem verkar ha minskat något för 2017, i linje med skeendet 2016.

Figur 6. PGSI-kategorier, i andelar; n=1280 för 2017, n=922 för 2016 och n=566 för 2015.

Diskussion

Under årets andra tertial stabiliserades andelen kontakter via chatt och mejl vid 41 %, efter en ökning till 45 % för samma period 2016 från 31 % för 2015. Att två av fem kontakter med Stödlinjen sker via chatt och mejl vid detta lag kanske spelar tidens anda med allt fler kontakter som sker via internet. Vad gäller andelen kontakter med anhöriga i förhållande till spelare, var andelen anhörigkontakter via telefon och chatt under de andra tertialen för 2015-2017 45 % (927 av 2077), en ökning från 38 % (786 av 2052) för åren 2014-2016. Andelen för enbart 2017 var 47 % (349 av 739), en ökning från 41 % (296 av 718) för 2016. En spekulation angående den fortsatt ökande andel anhörigkontakter är att Stödlinjens självhjälpsprogram lockar en del spelare som skulle i stället ha kunnat ringa eller chatta. Eventuellt har även medvetenheten hos anhöriga till personer med spelproblem om att de själva behöver stöd och hjälp, samt att detta går att få genom Stödlinjen, möjligen påverkat dessa att i ökad utsträckning ta kontakt.

Bland de spelare som i telefonkontakter uppgett vilket spel som är mest problematiskt för dem har kasinospel online fortsatt att öka. För 2017 var andelen, som uppgett kasinospel som problematiskt, uppe i 63 %, att jämföra med 56 % för 2016. Detta utgör en ökning från 39 % för samma period 2015. Som vid förra årets andra tertialrapport kan det konstateras dels en ökning i antal personer som screenat sig, dels att de som screenar sig via Stödlinjens webbplats oftast har tydliga spelproblem.

Slutsatsen från tidigare tertialrapporter kan upprepas: att tertialstatistiken pekar på ett alltjämt stort behov av information, stöd, hjälp och hänvisning till behandling bland gruppen spelare med problematiska vanor, samt att anhöriga till dessa tycks ha ökande behov av stöd. Onlinespel verkar alltjämt orsaka problem för individer med sårbarhet för problem.

2017-10-15

För Centrum för psykiatriforskning, Stockholms läns landsting/Karolinska Institutet
Anne H Berman, projektledare för Stödlinjen, docent i klinisk psykologi